

НОВИ САД - На данашњи дан 1934. године убијен је краљ Александар I Карађорђевић - Краљ Ујединитељ. Од 1921. до 1929. владар Краљевине Срба, Хрвата и Словенаца, од 1929. до 1934. Југославије. Атентат у Марсељу, у којем је убијен и шеф француске дипломатије Луј Барту, организовали су хрватски терористи - усташе, уз подршку Мусолинијеве Италије. Даља позадина није никада расветљена, постоји неколико опречних теза. Пасош пронађен код убице издат на име Петра Келемана, био је чехословачки. Александар се школовао у Швајцарској, Русији и на француској војној академији Сен-Сир. Постао је престолонаследник 1909. уместо старијег брата Ђорђа, а од 1914. као регент владао је Србијом у име болесног оца краља Петра I. Био је на челу Врховне команде српске војске у победоносним ратовима од 1912. до 1918. у којима је испољио изузетну храброст. Постао је краљ Срба, Хрвата и Словенаца 6. новембра 1921. након смрти краља Петра I.

1. Trenutak pre atentata 2. Trenutak atentata 3, 4. Nep

Данас је среда, 9. октобар, 283. дан 2019. године. До краја године има 83 дана.

1757- Рођен је француски краљ Шарл X, који је на престо ступио 1824. али је оборен 1830. године у Јулској револуцији, после покушаја да обнови апсолутну монархију. Његов

брат краљ ЛујXVIпогубљен је 1793. у Француској револуцији.

1789- Аустријски фелдмаршал Гидеон Ернст Лаудон преотео је Београд од Турака.

1806- Пруска је објавила рат Француској, у којем је поражена и изгубила је крајеве западно од Лабе и неке делове негдашње Пољске.

1831- Убијен је први председник Грчке Јоанис Каподистријас, један од вођа борбе за независност од Османског царства. У службу руског цара ступио је 1809. и био је представник Русије на Бечком конгресу и шеф руске дипломатије од 1815. до 1822. По повратку у Грчку учествовао је у борбама за ослобођење, али је начином владавине, пошто је 1827. дошао на власт, изазвао незадовољство и убијен је у атентату.

1857- Рођен је српски писац из Дубровника Иво Војновић, драмски писац с веома живим осећањем за сцену. Дела: драме "Дубровачка трилогија", "Еквиноциј", "Смрт мајке Југовића", "Госпођа са сунцокретом", "Лазарово васкрсење", "Imeratrix", "Машкерате испод купља".

1874- У Берну, у Швајцарској, одржан је Оснивачки конгрес Светског поштанског савеза. У раду Оснивачког конгреса учествовале су поштанске управе из 22 земље. Међу оснивачима Светског поштанског савеза налазила се и Кнежевина Србија. Одлука да се 09. октобар прихвати и обележава као Светски дан поште донета је 1939. на конгресу Светског поштанског савеза у Буенос Ајресу.

1892. године рођен је писац Иво Андрић, добитник Нобелове награде за књижевност, члан Српске краљевске академије. Студирао је књижевност и историју у Загребу, Бечу, Кракову и Грацу и докторирао историју у Грацу 1924. делом "Развој духовног живота у Босни под утицајем турске владавине". У Првом светском рату хапшен је и интерниран због изразите просрпске оријентације, а између два светска рата био је амбасадор Краљевине Југославије у Берлину. У младости је писао песме ("Ех понто", "Немири", "Лирика"). Приповедач снажне имагинације, изузетан познавалац Босне, одликовао се ванредном чистотом језика и стилем, префињеним психолошким анализама. Дела: романи "На Дрини ћуприја", "Травничка хроника", "Госпођица", "Проклета авлија", "Омер-паша Латас" (недовршен), збирке приповедака "Немирна година", "Жеђ", "Јелена,

жена које нема", "Знакови", "Деца", "Кућа на осами", путописи и скице "Стазе, лица, предели", медитативна проза "Знакови поред пута", "Есеји, критике, чланци И и ИИ", "Свеске".

1906- Рођен је сенегалски државник, филозоф и писац Леополд Седар Сенгор, члан Француске академије, председник Сенегала од 1960. до 1980. Дела: "Нова антологија црначке и малгашке поезије", "Слобода И: Црнаштво и хуманизам", "СлободаII: Нација и афрички пут у социјализам", "Темељи африканства или црнаштво и арабизам", "Црнаштво и германизам", збирке песама "Песме сенке", "Црне хостије", "Песме за Нает", "Етиопике", "Ноктурна", "Елегије", "Поезија акције", "Песме".

1908- Рођен је француски филмски режисер и глумац руског порекла Жак Татишев, познат као Жак Тати, поетични сатиричар. Филмови (режија и глума): "Празнични дан", "Одмор господина Илоа", "Мој ујак" (Оскар), "Саобраћајна гужва".

1915- Немачке и аустроугарске трупе су, после огорченог отпора бројчано слабије српске војске, неупоредиво слабије опремљене, окупирале Београд у Првом светском рату.

1918- Рођен је Хауард Хант, агент ЦИА, кључни актер афере "Вотергејт", која је проузроковала оставку америчког председника Ричарда Никсона и постала синоним за скандал и злоупотребу власти. Он је регрутовао особе које су провалиле у зграду "Вотергејт свисотел" у Вашингтону, где се налазило средиште тада опозиционе Демократске странке током председничке кампање 1972. Аферу су разоткрила два новинара "Вашингтон поста" Боб Вудворд и Карл Бернстин. Када је афера разоткривена до краја - они су награђени Пулицеровом наградом.

1940- Рођен је енглески музичар Џон Ленон, аутор већине песама поп групе "Битлси".

1958- Умро је Пије XII, поглавар римокатоличке цркве од 1939. Световно име било му је Еуђенио Пачели. Пред крај Другог светског рата и непосредно после њега благонаклоно је посматрао и помагао бег припадника поражених формација путем такозваних "пацовских канала" - мреже помоћу које су се нацисти пребацивали најчешће у Латинску Америку.

1962- Афричка држава Уганда постала је независна после 70 година британске колонијалне управе.

1963- Више од 2.000 људи погинуло је после пуцања око 300 метара високе бране "Вајонт" код Белуна у североисточној Италији.

1967- Убијен је аргентински револуционар Ернесто "Че" Гевара, симбол револуција у Латинској Америци. Дипломирао је медицину у Буенос Ајресу 1953. потом је отишао у Гватемалу, па у Мексико, где је упознао Фидела Кастра, с чијом експедицијом се 1956. искрцао на Кубу. После победе револуције 1959. постао је 1961. министар привреде, а Кубу је напустио 1965. у намери да у Боливији - где је убијен - поведе устанак за ослобођење Јужне Америке од доминације САД и домаће олигархије. Дела: "Успомене

на кубанску револуцију", "Дневник из Боливије".

1968- Умро је француски писац Андре Мораа. Писао је романе, есеје и романсиране биографије. Дела: романи "Поднебља", "Породични круг", биографије "Бајрон", "Дизраели", "Виктор Иго", "Лелија или живот Жорж Санд", "Балзаков живот".

1975- Нобелова награда за мир додељена је руском физичару и дисиденту Андреју Сахарову, због "неустрашивих напора за мир у свету", како је образложио норвешки комитет за доделу награде.

1978- Умро је Жак Брел, француско белгијски шансоњер. Његови хитови "Не ме цуитте пас", "Амстердам", "Матхилде", постали су својеврсни споменици франкофонске баштине, а Брелови текстови, али и ретко сугестиван наступ, инспирисали су бројне музичке ствараоце широм света. Иако рођени Белгијанац, већи део живота провео је у Паризу да би последње године проживео у Француској Полинезији, где је и сахрањен, недалеко од гроба француског сликара Пола Гогена.

1983- У експлозији бомбе у главном граду Бурме, Рангуну - за коју је Јужна Кореја оптужила севернокорејске агенте - убијено је 18 јужнокорејских функционера,

укључујући четири кључна министра, међу којима и шеф дипломатије Ли Бум Сук.

1991- Хрватске снаге су на путу Петриња - Глина из заседе пуцале на прописно обележено возило и убиле четири члана екипе ТВ Београд - Зорана Амиџића, Бору Петровића, Дејана Милићевића и Сретена Илића.

1997- Више од 200 људи је погинуло када је ураган "Паулина" погодио мексичко летовалиште Акапулко.

1999- Број мртвих људи у поплавама у Мексику премашио је 400.

2003- Најмање 100 људи се удавило у нигеријском фериботу "Кунто-Боронг" који је потонуо пошто је претходно ударио у стуб једног моста.

2004- Умро је француски филозоф и теоретичар књижевности Жак Дерида, познат по концепцији "деконструкције". Покренуо је широку критичку расправу о филозофији и један је од инспиратора познате париске групе "Тел-џел", која је семиологији, као општој теорији симбола, супротставила граматологију као посебну теорију првобитних, архаичних начина означавања. Главна дела: "Писање и разлика", "О граматологији", "О расејавању", "О духу", "Хајдегер и питање", "О праву на филозофују".

2004- У Авганистану су први пут одржани директни председнички избори.

2006- Северна Кореја је, упркос противљењу САД, извела прву подземну нуклеарну пробу. Током пробе наводно није дошло до било какве компликације нити до ширења радиоактивности. Бомба је била релативно "мала" по снази и знатно је мања од оне коју су на крају Другог светског рата САД бациле на Хирошиму, која је имала снагу 15.000 тона ТНТ. Пет дана касније Савет безбедности УН једногласно је усвојио резолуцију о увођењу санкција Северној Кореји, које укључују широк спектар мера против те државе и појединаца укључених у севернокорејски нуклеарни програм.

2007- Најмање 40 људи убијено је у нападу суданске војске на град Мухацирија у побуњеној суданској области Дарфур, на западу земље.

(Танјуг)